

УДК 745/749

ГЕОРГІЙ НАРБУТ – БАТЬКО УКРАЇНСЬКОЇ СИМВОЛІКИ

Душко А. А.¹, студ.,

Полюшкін С. С.², канд. наук держ. упр., доц., Щедрова Т. Г.³, ас.

ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Українського державного університету науки і технологій

¹24092arc.dushko@365.pdaba.edu.ua, ²poliushkin.serhii@pdaba.edu.ua,

³shchedrova.tetiana@365.pdaba.edu.ua

Постановка проблеми. Георгій Нарбут – новотворець та початківець в сфері національної графічної символіки. Найяскравіший графічний дизайнер XX століття, котрий залишається одним з найпопулярніших основоположників «українського стилю» і в наші дні.

Мета дослідження. Досліджуючи розроблені ним герби, карти, гроші, марки – це графічні символи, які відображають стиль тієї доби. Графіка Нарбута та його шрифти використовують більшість дизайнерів світу, а в державних документах України дотепер використовується нарбутівський шрифт.

Результати досліджень. Свій перший творчий крок Георгій Нарбут зробив у Глухівській гімназії, де вчитель дав йому копію «Остромирова Євангелія» і Нарбут захопився «писаними» літерами кирилиці. Так він перемалював всі літери і з успіхом дебютував як художник на повітовій виставці. Період козащини дуже приваблював Нарбута. Саме в яскравому та самобутньому козацькому бароко він черпав натхнення для створення унікального українського нарбутівського стилю. Герб УНР, де зображений козак із мушкетом, а над ним – тризуб – вважається однією з найвідоміших праць Нарбута.

Рис. 1. Печать Української держави часів гетьмана Павла Скоропадського

За життя Георгій Нарбут випустив два варіанти «Абетки»: у 1917-му варіант 14 літер з обкладинкою, а у 1919 році розробив ще три літери. Самобутній нарбутівський стиль мислення та зображення можна простежити в його «Абетці». У вирішенні літер абетки Нарбут об'єднав досягнення як української рукописної та друкованої книги, так і досягнення західноєвропейських майстрів шрифту. Наприклад, у розділі з літерами «Г» та «Г» зображені гетьман, голуб та гвинт. А в оформленні «Абетки», так само як у багатьох інших творах, бачимо референси із козацького бароко. Нарбутівська «Українська Абетка» й донині залишається неперевершеною завдяки високій майстерності художника й глибокому розумінню ним шрифтового мистецтва.

Рис. 2. «Українська Абетка». Георгій Нарбут

У часи Української революції розпочинається історія перших українських марок з номіналом у шагах. Автором ескізів номіналів 30, 40 і 50 шагів був Георгій Нарбут. Шаги підробляли в різних містах України, зокрема в Бердичеві, Білій Церкві та Житомирі. Один із мистецьких часописів у Парижі репродукував українські поштові марки Георгія Нарбута як приклад мистецького виконання, який треба наслідувати. У 2018 році Національний банк ввів в обіг пам'ятну монету «100-річчя випуску перших поштових марок України» номіналом 5 гривень, присвячену шагам.

Рис. 3. Марки Георгія Нарбута

Висновок. Нарбут став для багатьох поколінь українських графіків орієнтиром і духовним наставником у виробленні свого стилю. Творчість Георгія Нарбута – це яскрава сторінка в українському мистецтві. Його цілком справедливо називали одним з найвизначніших графіків сучасності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Георгій Нарбут – творець українського стилю. URL: <https://porokhivnytsya.com.ua/>
2. URL: <https://cukr.city/people/2021/narbut/>